

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobce: **L. N.**, zastoupený JUDr. Natalií Navrátilovou, advokátkou se sídlem Blahoslavova 422, Kroměříž, proti žalovanému: **Krajský úřad Zlínského kraje**, se sídlem třída Tomáše Bati 21, Zlín, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2013, č. j. 57 A 119/2011 – 69,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem Krajského soudu v Brně ze dne 30. 9. 2013, č. j. 57 A 119/2011 – 69, bylo zrušeno rozhodnutí Krajského úřadu Zlínského kraje (dále jen „stěžovatel“) ze dne 13. 7. 2011,

č. j. KUZL-43075/2011, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce (dále jen „účastník řízení“) a potvrzeno rozhodnutí Městského úřadu Otrokovice (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 18. 5. 2011, č. j. PD-601/10/24822-če, kterým byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o přestupcích“), kterého se dopustil porušením ust. § 7 odst. 1 písm. c) zákona č. 361/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o silničním provozu“) tím, že dne 5. 8. 2010 ve 12:05 hod. v Otrokovicích jako řidič motorového vozidla značky Fiat Ducato, RZ: X (dále jen „vozidla“), držel za jízdy v levé ruce u levého ucha hovorové zařízení – mobilní telefon. Za spáchání tohoto přestupku mu byla uložena pokuta v částce 2.000 Kč.

V odůvodnění rozsudku krajský soud uvedl, že podstatou projednávaného případu bylo posouzení, zda se účastník řízení dopustil protiprávního jednání ve smyslu ust. § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o přestupcích ve spojení s ust. § 7 odst. 1 písm. c) zákona o silničním provozu, přičemž sporným bylo, zda byl řádně zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti ve smyslu ust. § 3 zákona č. 500/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Těžisko problému se tak podle krajského soudu posunulo do roviny hodnocení důkazů. Jednalo se o situaci, kdy na jedné straně stojí tvrzení policistů a na straně druhé tvrzení účastníka řízení, důkazně však neprokázané. Povinností správního orgánu i soudu je vypořádat se, v každém jednotlivém případě, s navrženými důkazními prostředky dostatečným a přesvědčivým způsobem. Pokud správní orgány důkazní prostředky neprovedly, bylo třeba uvést, proč tak neučinily, jelikož v opačném případě by se jednalo o tzv. opomenutý důkaz, což by představovalo procesní deficit zásadního rázu. Podle krajského soudu nelze, s ohledem na pochybení v postupu a hodnocení věci správními orgány, doposud jednoznačně určit, která z variant skutkového stavu odpovídá skutečnosti, a to z důvodu neúplnosti provedeného dokazování. Doposud nebyly provedeny všechny důkazy, na jejichž základě by bylo možno posoudit rozhodující právní i faktické skutečnosti a následně rozhodnout. Správní orgány svým postupem porušily zásadu rovnosti zbraní, když zcela vyloučily prezentaci důkazů svědčících ve prospěch účastníka řízení a závěr o skutkovém stavu věci učinily pouze na základě jednostranných důkazů. Obviněný z přestupku požívá nejen práva na spravedlivý proces, ale i dalších práv, a to právo mít přiměřený čas a možnost k přípravě své obhajoby, právo obhajovat se osobně nebo za pomoci obhájce, právo vyslyšet nebo dát vyslyšet svědky proti sobě a dosáhnout předvolání a výslechu svědků ve svůj prospěch za stejných podmínek jako svědků proti sobě. Uplatnění všech těchto práv však předpokládá, že obviněnému z přestupku budou vytvořeny podmínky pro to, aby projednání věci mohl být přítomen. Obviněný má v přestupkovém řízení základní právo být přítomen ústnímu jednání o přestupku podle ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, ledaže by odmítl, ač byl řádně předvolán, se k jeho projednání dostavit, nebo se nedostavil bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. V daném případě byl účastník řízení nepřetržitě v pracovní neschopnosti ode dne 26. 11. 2010 a svou neúčast u nařízených jednání vždy ze zdravotních důvodů omluvil. Krajský soud proto nesouhlasil se stěžovatelem, že účastník řízení se mohl dostavit k jednání již dne 15. 12. 2010, a dále i dne 28. 2. 2011, neboť tato byla nařízena v době, kdy měl povolené vycházky. Pokud mu v možnosti dostavit se bránily zdravotní důvody, např. nasazená léčba, měl tyto skutečnosti doložit lékařským potvrzením. Na základě výše uvedeného krajský soud uzavřel, že byť uvedený doklad účastník řízení nepředložil, neopravňovalo to správní orgán za tohoto stavu věc projednat a rozhodnout, neboť účastník řízení projevil potřebnou součinnost, když v písemné formě opakovaně upozornil na to, že se chce ve věci vyjádřit a navrhnout důkazy. V této souvislosti krajský soud poukázal na ust. § 50 odst. 3 správního řádu, kdy zároveň vyhodnotil, že správní orgány nepostupovaly podle odst. 4 citovaného ustanovení. Závěrem krajský soud uvedl, že pro objasnění věci by bylo vhodné znát i stanovisko ošetřujícího lékaře, tj. zda zdravotní stav umožňoval účastníkovi řízení osobní účast u jednání v době povolených vycházek, a teprve poté činit další úkony. Krajský soud tak v postupu správních orgánů shledal závažné pochybení, a to nedostatečné zjištění skutkového stavu věci. Ve vztahu k předmětu dokazování tedy nebyly opatřeny potřebné podklady pro rozhodnutí a provedené důkazní řízení tudíž nebylo komplexní, když doposud nebyl najisto postaven závěr o prokázání spáchání přestupku účastníkem řízení.

pokračování

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. V kasační stížnosti nejprve vyjádřil zásadní nesouhlas se závěry krajského soudu, neboť ten se zcela nepřipustně nad rámec žalobních námitek zabývat otázkou, zda byl správní orgán I. stupně oprávněn projednat věc v nepřítomnosti účastníka řízení dne 28. 2. 2011 v souladu s ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, a zda bylo účastníku řízení správním orgánem I. stupně ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Stěžovatel přitom poukázal na skutečnost, že účastník řízení se ve svých žalobních námitkách ústního jednání, konaného dne 28. 2. 2011 v jeho nepřítomnosti, nijak nedotkl. Vzhledem k tomu, že se ústního jednání lze účastnit i v době pracovní neschopnosti v rámci vycházek stanovených lékařem, nařídil správní orgán již třetí ústní jednání na den 28. 2. 2011 ve 13:00 hod., přičemž dne 24. 2. 2011 byla správnímu orgánu doručena omluva účastníka řízení z tohoto jednání, ve které uvedl, že jeho pracovní neschopnost po prodělaném úrazu stále trvá, což však nijak nedoložil. Správní orgány za tohoto stavu považovaly za podstatné, že se účastník řízení dne 28. 2. 2011 k ústnímu jednání nedostavil, ač tak učinit mohl, když příslušné rozhodnutí o dočasné pracovní neschopnosti správní orgán I. stupně sice již měl doloženo k omluvě z předešlého ústního jednání (nařízeného na den 15. 12. 2010), avšak účastník řízení žádným způsobem neprokázal, že je stále v platnosti a jeho pracovní neschopnost tedy trvá. Stěžovatel je proto názoru, že v případě, kdy účastník řízení svou omluvu neúčasti u ústního jednání dne 28. 2. 2011 nijak nedoložil, nebylo povinností správního orgánu I. stupně pátrat u ošetřujícího lékaře, jaký je zdravotní stav účastníka řízení, vyžadovat jeho medikaci, tuto posuzovat a zjišťovat, zda jeho pracovní neschopnost nadále trvá. Podle stěžovatele není povinností správního orgánu mechanicky akceptovat ve prospěch účastníka řízení každou předloženou omluvu z ústního jednání s objektivními důvody neúčasti a téměř až strojově nařizovat další termíny ústního jednání, neboť taková činnost bez vlastního správního uvážení by mohla vést až k absurdnímu závěru cíleně vystavěné obstrukce spojené se zánikem odpovědnosti za přestupek podle ust. § 20 odst. 1 zákona o přestupcích. Výzvou správního orgánu I. stupně ze dne 2. 3. 2011 bylo účastníku řízení umožněno před vydáním rozhodnutí ve věci, vyjádřit se k podkladům rozhodnutí dne 23. 3. 2011 ve 13:30 hod. Dne 23. 3. 2011 pak správní orgán I. stupně obdržel od účastníka řízení oznámení, že byl na základě lékařského vyšetření dne 22. 3. 2011 hospitalizován. Žádný doklad o své hospitalizaci však účastník řízení nedoložil. Pokud mu tedy zdravotní stav neumožňoval z důvodu medikace léků dostavit se, měl účastník řízení možnost tuto skutečnost prokázat lékařským potvrzením, což neučinil. Stěžovatel vyslovil také nesouhlas se závěrem krajského soudu, že správní orgány porušily zásadu rovnosti zbraní, kdy zcela vyloučily prezentaci důkazů svědčících ve prospěch účastníka řízení a závěr o skutkovém stavu věci učinily pouze na základě jednostranných důkazů. V napadeném rozhodnutí stěžovatel zcela zřejmě odůvodnil, proč navržené důkazy neprovedl, když důkaz výsledkem svědků, které účastník řízení v odvolání nijak neidentifikoval, považoval za nadbytečný. Stejně tak stěžovatel shledal jako nadbytečný důkaz zprávou mobilního operátora účastníka řízení, která měla prokazovat, že jeho mobilní telefon nebyl v daný čas v provozu, neboť měl vybitou baterii a nebyl tudíž důvod jej držet v ruce. Samotný fakt, že byl předmětný telefon vybitý, totiž neznamenal, že ho účastník řízení nemohl držet v ruce při řízení vozidla. Za dané situace bylo v zájmu účastníka řízení, který na zprávu mobilního operátora odkazoval až v odvolání, aby si tento důkaz vyžádal a předložil jej. Nebylo tak možné správním orgánům vytýkat, že by účastníka řízení zkrátily v jeho procesních právech, když

pouze odmítly provést zcela nadbytečné až obstrukční úkony. V tomto případě šlo totiž o situaci, kdy ze svědeckých výpovědí zasahujících policistů, kteří na věci neměli osobní zájem, bylo spáchání přestupku účastníku řízení jednoznačně prokázáno. Stěžovatel závěrem kasační stížnosti uvedl, že je při zjišťování skutkového stavu věci vázán zásadou tzv. materiální pravdy podle ust. § 3 správního řádu, ale na druhou stranu je tato zásada korigována zásadou procesní ekonomie. Nelze tedy od správních orgánů požadovat provedení nadbytečných důkazů jen proto, aby tím vyhověly všem návrhům účastníků řízení, neboť mnohdy mají takové návrhy pouze obstrukční charakter a správní orgán by se tak dostal do rozporu právě se zásadou procesní ekonomie. Z výše uvedených důvodů pak stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

Součástí správního spisu je tiskopis označený jako „Oznámení přestupku“ ze dne 5. 8. 2010, č. j. CPBR-35144-1/PŘ-2010-064063-O, vydaný Policií ČR – Oblastním ředitelstvím služby cizinecké policie Brno, Inspektorátem cizinecké policie Zlín, v němž je popsán skutkový děj tak, že dne 5. 8. 2010 ve 12:05 hod. v obci Otrokovice při výjezdu na obec Machová řídil účastník řízení označené motorové vozidlo a při řízení držel v levé ruce hovorové nebo jiné záznamové zařízení. K tomu účastník řízení uvedl, že s přestupkem nesouhlasí a toto své vyjádření na tiskopise vlastnoručně podepsal. Podle výpisu z evidenční karty řidiče ze dne 30. 8. 2010 a ze dne 18. 5. 2011 se účastník řízení dopustil celkem sedmi přestupků. Dne 10. 9. 2010 bylo vydáno oznámení o zahájení přestupkového řízení a účastník řízení byl předvolán k ústnímu jednání nařízenému na den 11. 10. 2010 v 9:30 hod. Účastník řízení toto oznámení a předvolání obdržel dne 23. 9. 2010. Podáním doručeným správnímu orgánu I. stupně dne 7. 10. 2010 účastník řízení omluvil svoji neúčast při jednání zdravotními důvody, což doložil kopií dokladu o pracovní neschopnosti - práce neschopen byl ode dne 21. 9. 2010 a vycházky měl povoleny v době od 12:00 do 18:00 hod. Dne 11. 10. 2010 byli vyslechnuti svědci policisté V. N. a T. D., kteří uvedli, že zřetelně viděli účastníka řízení uvedeného dne a hodiny v Otrokovicích u sběrného dvora, kde měli stanoviště se služebním vozem, držet za jízdy v levé ruce u levého ucha telefonní přístroj. Poté se za vozidlem účastníka řízení rozjeli a zastavili ho několik metrů za odbočkou na obec Machová. Na jejich sdělení, že je podezřelý ze spáchání přestupku tím, že za jízdy držel v ruce telefonní přístroj, účastník řízení odpověděl, ať si napíše, co chtějí, že s tím nesouhlasí. Dne 22. 11. 2010 bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno sdělení účastníka řízení, že byla ukončena jeho pracovní neschopnost. Další ústní jednání bylo nařízeno na den 15. 12. 2010 v 9:00 hod. Předvolání k tomuto jednání bylo účastníku řízení doručeno dne 29. 11. 2010. Poté následovala omluva účastníka řízení z jednání, doručená dne 6. 12. 2010, že dne 25. 11. 2010 utrpěl úraz a je od 26. 11. 2010 opět v pracovní neschopnosti, což doložil dokladem o pracovní neschopnosti. Dne 17. 12. 2010 obdržel správní orgán I. stupně písemné oznámení účastníka řízení, že pro užívání léčiva není schopen se následující jeden až dva týdny dostavit na případné jednání. Dále v něm bylo uvedeno, že je zasláno v návaznosti na telefonický rozhovor (ve správním spise však není úřední záznam, kdy a která úřední osoba s účastníkem řízení telefonicky hovořila), kdy mu byla sdělena možnost věc projednat

pokračování

v průběhu jeho pracovní neschopnosti, tj. bez jeho přítomnosti. V takovém případě by se ale domáhal předložení a respektování důkazů, které vylučují spáchání předmětného přestupku. Další ústní jednání bylo nařízeno na den 28. 2. 2011 ve 13:00 hod. Předvolání k tomu jednání převzal účastník řízení dne 21. 2. 2011. Dne 24. 2. 2011 došla správnímu orgánu I. stupně písemná omluva účastníka řízení z jednání, v níž uvedl, že z důvodu stále trvající pracovní neschopnosti není schopen osobní účasti při jednání. Dále uvedl, že dne 1. 3. 2011 má poslední odborné vyšetření na specializovaném lékařském pracovišti, přičemž výsledky vyšetření by měly být známy asi do 14 dnů. Pokud bude jeho pracovní neschopnost ukončena, sdělí to správnímu orgánu I. stupně nejpozději ve lhůtě 10 dnů. Dne 28. 2. 2011 byl projednán přestupek v nepřítomnosti účastníka řízení ve smyslu ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích s tím, že účastníku řízení byla poskytnuta v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu možnost vyjádřit se k podkladům pro rozhodnutí, případně navrhnout doplnění dokazování. Výzva k seznámení se se spisovým materiálem byla účastníku řízení doručena dne 4. 3. 2011, v níž bylo uvedeno, že se dne 23. 3. 2011 ve 13:30 hod. může na Městském úřadě Otrokovice seznámit se spisovým materiálem. Uvedeného dne bylo správnímu orgánu I. stupně doručeno sdělení účastníka řízení, že na základě odborných vyšetření ze dne 21. 3. 2011 byl následujícího dne hospitalizován ve zdravotnickém zařízení z důvodu recidivy onemocnění z roku 2009, a proto nemá možnost seznámit se se spisovým materiálem. Svě tvrzení doložil kopií dokladu o trvání pracovní neschopnosti ode dne 26. 11. 2010. Proto žádal o stanovení nového termínu pro seznámení se spisovým materiálem po ukončení pracovní neschopnosti. Rozhodnutím Městského úřadu Otrokovice ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. PD-601/10/24822-če, byl účastník řízení uznán vinným ze spáchání přestupku podle ust. § 22 odst. 1 písm. f) bod 1 zákona o přestupcích, kterého se dopustil výše popsáním jednáním, přičemž mu byla uložena pokuta v částce 2.000 Kč v souladu s ust. § 11 odst. 1 písm. b), § 12 odst. 1 a § 22 odst. 9 zákona o přestupcích. Podle protokolu sepsaného dne 1. 6. 2011 se tohoto dne dostavil účastník řízení a I. D. za účelem nahlížení do správního spisu. Dne 10. 6. 2011 podal účastník řízení odvolání proti napadenému rozhodnutí, v němž vyjádřil nesouhlas se závěry správního orgánu I. stupně a navrhl, aby bylo doplněno dokazování vyžádáním zprávy mobilního operátora Vodafone a výsledkem svědků, které ale konkrétně neoznačil. Napadeným rozhodnutím stěžovatele bylo odvolání účastníka řízení zamítnuto a rozhodnutí správního orgánu I. stupně bylo potvrzeno.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku přesto, že nebyla nijak konkretizována. Jak vyplývá z ustálené judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu, má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za rozhodný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za nedůvodnou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97 a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb. NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 - 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 - 75). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že tento splňuje kritéria přezkoumatelnosti, tzn., že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku jeho rozsudku. Tato

kritéria napadený rozsudek splňuje, neboť je z jeho odůvodnění zcela zřejmé, jakými úvahami byl při posouzení věci krajský soud veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval stížní námitkou, že se krajský soud zcela nepřipustně nad rámec žalobních námitek zabýval otázkou, zda byl správní orgán I. stupně oprávněn projednat věc v nepřítomnosti účastníka řízení a zda bylo účastníku řízení ve smyslu ust. § 36 odst. 3 správního řádu umožněno vyjádřit se k podkladům rozhodnutí.

Podle ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, koná správní orgán o přestupku v prvním stupni ústní jednání. V nepřítomnosti obviněného z přestupku lze věc projednat jen tehdy, jestliže odmítne, ač byl řádně předvolán, se k projednání dostavit nebo se nedostaví bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu.

Podle ust. § 36 odst. 3 správního řádu, nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal.

Podstatným v řízení před krajským soudem bylo posouzení, zda byl správními orgány zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, ve smyslu ust. § 3 správního řádu, a zda došlo k porušení zásady rovnosti zbraní. Za této situace bylo třeba komplexně zkoumat procesní postup správních orgánů v předmětné věci. Krajský soud se tedy musel zabývat i otázkami výše uvedenými, jejichž vypořádání proto nelze hodnotit jako vybočení mimo žalobní námitky, ale jako zcela logický a pro věc podstatný úsudek soudu ve věci. V této souvislosti lze poukázat na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 1. 2013, č. j. 7 As 77/2012 - 44, publikovaný na www.nssoud.cz, v němž bylo vysloveno, že „*Zákon o přestupcích koncipuje řízení o přestupku v prvním stupni jako řízení s ústním jednáním za přítomnosti obviněného z přestupku. Ústním projednáním přestupku před správním orgánem I. stupně za účasti řádně předvolaného účastníka je garantována právní jistota spolehlivého zjištění skutkového stavu věci a prokázání viny či neviny, jakož i právo na spravedlivý proces. Vzhledem ke klíčovému významu ústního jednání v přestupkovém řízení a vzhledem k závažnosti následků nedostavení se k tomuto jednání musí být řádné posouzení splnění zákonných podmínek umožňujících projednat věc v nepřítomnosti obviněného z přestupku, kterými jsou odmítnutí dostavit se k projednání věci nebo nedostavení se bez náležité omluvy nebo důležitého důvodu. Jelikož ve správním trestání platí princip presumpce neviny a z něho vyplývající zásada rozhodování v pochybnostech ve prospěch obviněného, je třeba každou pochybnost v uvedených směrech vykládat ve prospěch obviněného z přestupku. Pokud se tedy konalo ústní jednání v nepřítomnosti obviněného z přestupku, aniž by byly splněny zákonné podmínky ve smyslu ust. § 74 odst. 1 zákona o přestupcích, mělo by to za následek porušení základního práva obviněného podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod“.* Z nálezu Ústavního soudu ze dne 12. 10. 2000, sp. zn. III. ÚS 58/2000, vyplývá, že „*Zásadám spravedlivého procesu, jak vyplývají z Listiny základních práv a svobod (čl. 36 odst. 1), je nutno rozumět tak, že ve spojení s obecným procesním předpisem v řízení před správním orgánem musí být dána jeho účastníkovi možnost vyjádřit se nejen k provedeným důkazům a k věci samé, ale také navrhnout důkazy, jejichž provedení pro prokázání svých tvrzení pokládá za potřebné*“. Při posuzování, zda bylo možné věc projednat a rozhodnout v nepřítomnosti účastníka řízení, bylo podstatné, že se

pokračování

vždy řádně omluvil, předložil i doklad o své pracovní neschopnosti a sdělil, že trvá na své osobní účasti. Procesní postup správního orgánu I. stupně, který rozhodl za dané situace v nepřítomnosti účastníka řízení a neumožnil mu uplatnit jeho právo vyjádřit se k podkladům rozhodnutí, přičemž jeho jednání posoudil jako účelové, je nutno hodnotit jako nezákonný. Jednalo se totiž o nepodložený závěr, pro který neexistoval reálný podklad. Jestliže měl správní orgán I. stupně, i přes omluvy účastníka řízení, pochybnosti týkající se jeho neschopnosti, resp. nemožnosti, dostavit se k ústnímu jednání, případně pochybnosti o závažnosti jeho onemocnění, bylo třeba, aby vyzval účastníka řízení k prokázání, že jeho zdravotní stav mu v žádném případě nedovoluje dostavit se k některému z nařízených ústních jednání, zejména když byl jeho termín stanoven na dobu, kdy měl povolené vycházky. Správní orgán I. stupně měl rovněž možnost vyžádat si stanovisko ošetřujícího lékaře. Tímto způsobem by mohly být odstraněny pochybnosti o možnosti, resp. nemožnosti, účastníka řízení účastnit se některého z nařízených ústních jednání. Odkaz stěžovatele na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2006, č. j. 1 As 19/2005 – 71, je zcela nepřipadný, protože v uvedené věci se obviněný z přestupku k ústnímu jednání nedostavil, neuvedl žádný důvod, pro který se dostavit nemohl, nenavrhł žádný termín pro konání ústního jednání, a pouze sdělil, že se z časových důvodů nedostaví. Shledal-li proto krajský soud v postupu správních orgánů pochybení, kdy pro neúplnost provedeného dokazování nemůže být učiněn jednoznačný závěr o spáchání tvrzeného přestupku, nelze mu vytýkat, že postupoval v rozporu se zákonem. Stěžovatelova argumentace rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2008, č. j. 2 As 34/2006 – 73, je také nepřipadná, jelikož se krajský soud nezabýval procesními vadami nad rámec žalobních námitek, jak bylo již výše uvedeno. Nejvyšší správní soud tedy neshledal tuto stížní námitku důvodnou.

Stěžovatel v kasační stížnosti vyjádřil také nesouhlas se závěrem krajského soudu, týkající se porušení zásady rovnosti zbraní. „Podle konstantní judikatury Evropského soudu pro lidská práva princip rovnosti zbraní, jako jeden z proků širšího pojetí spravedlivého procesu, vyžaduje, aby každé procesní straně byla dána přiměřená možnost přednést svou záležitost za podmínek, jež ji nestaví do podstatně nevýhodnější situace, než ve které je její protistrana“ (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2003, III. ÚS 202/03, publ. pod č. 134/2003 Sb. ÚS). Efektivní uplatnění všech práv náležejících obviněnému z přestupku, mimo jiné právo mít přiměřený čas a možnosti k přípravě své obhajoby, právo obhajovat se osobně nebo za pomoci zástupce podle vlastního výběru nebo, nemá-li dostatek finančních prostředků, právo, aby mu byl poskytnut bezplatně, jestliže to zájmy spravedlnosti vyžadují, právo, aby byli vyslechnuti svědci, předpokládá, že obviněnému z přestupku budou vytvořeny podmínky pro to, aby projednání přestupku mohl být přítomen. Z tohoto důvodu je také podle čl. 38 odst. 2 Listiny základních práv a svobod garantováno každému právo, aby jeho věc byla projednána v jeho přítomnosti (viz rozsudek ze dne 18. 1. 2013, č. j. 7 As 77/2012 – 44, publikovaný na www.nssoud.cz). V této souvislosti je pak třeba odkázat i na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2009, č. j. 1 As 96/2008 – 115, v němž je uvedeno, že „podle ust. § 73 odst. 2 zákona o přestupcích má obviněný z přestupku právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a k důkazům o nich, uplatňovat skutečnosti a navrhnout důkazy na svou obhajobu, podávat návrhy a opravné prostředky. Tato práva náležejí obviněnému po celou dobu řízení o přestupku; zákon o přestupcích výslovně neomezuje jejich uplatňování na určitém stádiu řízení (třeba v řízení v I. stupni), a takové omezení není možno dovodit ani z povahy věci“. Krajský soud proto nepochybil, dospěl-li k závěru, že správní

orgány porušily zásadu rovnosti zbraní, když považovaly důkazní návrhy účastníka řízení za nadbytečné a přitom stav věci nebyl zjištěn tak, že o něm nejsou důvodné pochybnosti.

Závěrem kasační stížnosti stěžovatel poukázal na to, že zásada tzv. materiální pravdy je korigována zásadou procesní ekonomie. Od správních orgánů tudíž nelze požadovat, aby prováděly nadbytečné důkazy jen proto, aby vyhověly všem návrhům účastníků řízení. Tyto návrhy mají mnohdy obstrukční charakter a správní orgán by se tak dostal do rozporu právě se zásadou procesní ekonomie. Nejvyšší správní soud se s tímto stěžovatelovým názorem ztotožňuje, ale v daném případě ho nebylo možné aplikovat. Je sice pravdou, že účastníku řízení nic nebránilo předložit jako listinný důkaz výpis o hovorech v rozhodné době, kdy měl být spáchán přestupek, a že jeho důkazní návrh týkající se výsledku svědků byl nekonkrétní, ale i v takovém případě se správní orgány měly zabývat relevancí navrhovaných důkazů a nikoliv jejich provedení *a priori* odmítnout jako nadbytečné, a to za situace, kdy nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.). Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Nejvyšší správní soud žádnému z účastníků náhradu nákladů nepřiznal, protože stěžovatel v řízení úspěch neměl a účastníku řízení žádné náklady s tímto řízením nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. května 2014

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu